

Zienswijze

t.a.v. het rapport

Windpark Beuningen

Concept Notitie reikwijdte en detailniveau versie 2.0

Opgesteld door:

Stichting TegenWind

Postbus 11

6617 ZG Bergharen

KvK 091643530000

Datum: 16 november 2019

Vooraf

1. Allereerst blijkt uit de aanleiding (paragraaf 1.1) dat vanwege de kosten gekozen wordt voor windenergie (via windturbines). Naar onze mening moet het niet alleen maar gaan om kosten, maar ook om het milieueffect, het effect op mens en dier. Het gaat hier nota bene om langjarige trajecten waar mens en dier dagelijks de gevolgen van zullen ondervinden. Dat is bepaald een belasting te noemen, maar dat is kennelijk geen reden om na te denken over andere vormen van alternatieve energiewinning.
2. Dat zwaar wordt ingezet op windenergie zijn we het daarom zeer mee oneens. De eerste bouwsteen in dit kader is om alle vormen van alternatieve energiewinning op een rij te zetten, passend bij de omgeving en minder hinderlijk zijn voor mens en dier. Uit niets blijkt dat er een dergelijk diepgaand onderzoek heeft plaatsgevonden. Bovendien kan de gemeente ook investeren in de winning van 'schone' energie buiten de eigen gemeentegrens, daar waar energiewinning meer rendeert en niet of nauwelijks belastend is voor mens en dier.
3. Voorts is het inmiddels een feit van algemene bekendheid dat windturbines renderen op zee en aan de kust maar niet in het windluwe binnenland, waardoor zeer hoge exemplaren dienen te verrijzen om alsnog een bepaald rendement te kunnen halen. Nou niet bepaald een aantrekkelijk idee, zouden we denken.
4. Kortom: begin bij het begin en onderzoek dat serieus.

En dan over het rapport zelf

In dit rapport plaatst de Stichting Tegenwind kanttekeningen bij de Notitie Reikwijdte en detailniveau versie 2.0 en heeft daartoe zienswijzen ontwikkeld op diverse punten.

1. Paragraaf 1.2 stelt: Het windpark is beoogd in het buitengebied van Beuningen ten zuidoosten en zuidwesten van het knooppunt Ewijk en ten zuiden van bedrijventerrein Schoenaker

Dit suggereert dat het zoekgebied (ver) buiten de woonkernen ligt maar in realiteit ligt het zoekgebied op minder dan 500-700m van de dichtstbijzijnde woonwijken en kernen zoals de Heuve, Ewijk en Bergharen.

Tegenwind vindt dat duidelijk gemaakt dient te worden dat het zoekgebied zeer dicht tegen woonwijken en kernen aanligt.

2. Paragraaf 2.2 stelt: Ook hier zullen decentrale overheden een rol in krijgen, al zal de invulling waarschijnlijk techniekneutraal zijn. Techniekneutraal betekent dat er geen specifieke techniek is voorgeschreven om het doel aan hernieuwbare energie op land te realiseren

Dat betekent dus geen verplichte 1:2 verhouding en dus zijn andere hernieuwbare bronnen van energie ook even valide. Ook geeft de Gemeente aan dat “in beginsel” de verhouding 1:2 is, maar dat laat dus ook andere verhoudingen open.

Zoals al onder het kopje ‘Vooraf’ aangegeven, dient de basis voor dergelijke stellingen gedegen onderzoek te zijn, hetgeen hier gemist wordt.

Tegenwind vindt dat de vaste verhouding 1:2 zon-wind niet als uitgangspunt in de NRD-rapport moet worden opgenomen en juist andere verhoudingen/wijzen van energiewinning onderzocht moeten worden.

3. Paragraaf 2.2 stelt: Bij windenergie door middel van windturbines behoren de kosten per opgewekte kWh tot de laagste van alle duurzame opwekkingsvormen.

Het refereren aan de prijs van opwek is voor de NRD niet relevant. Bovendien worden met een gezonde financiering veel alternatieven zoals bijvoorbeeld zonneparken gerealiseerd.

Tegenwind vindt dat de opmerkingen over kosten in het rapport veelzeggend zijn over de insteek van het rapport.

4. Paragraaf 2.4 stelt Geluid op burgerwoningen voldoet minimaal aan de wettelijke Lden norm van 47 dB(A), bovenwettelijke maatregelen worden in de MER-procedure onderzocht.

In eerdere afspraken met de gemeenteraad is de norm van 42 dB(A) aangehouden.

Tegenwind vindt dat de Lden norm voor het onderzoek 42 dB(A) dient te zijn.

5. Paragraaf 2.4 stelt: in beginsel in de verhouding 1/3 zon en 2/3 wind.

Tegenwind vindt dat expliciet gemaakt dient te worden dat ook andere verhoudingen acceptabel zijn (zie ook onze reactie bij punt 2).

6. Paragraaf 2.4 stelt: Door middel van compensatieregelingen voor omwonenden.

Er is geen duidelijkheid over compensatieregelingen. Daarbij valt ook te verstaan planschaderegeling. Uit studie van de Universiteit Groningen blijkt dat planschade voor huizenbezitters kan oplopen tot 20% van de woningwaarde. De term “omwonende” is niet nader gedefinieerd. In recente publicaties wordt er bij molens van 250m tiphoogte van uitgegaan dat alle woningen binnen een straal van 2500m betrokken moeten worden.

Tegenwind vindt de gemeente een fatsoenlijk planschaderegeling dient op te zetten voor omwonenden dan wel er voor zorg te dragen dat in latere processtappen alsnog een planschaderegeling wordt zeker gesteld.

Tegenwind vindt dat “omwonende” gedefinieerd dient te worden als zijnde huiseigenaren die binnen een straal van 2500m van de dichtstbijzijnde windturbine wonen. Tegenwind vindt overigens dat dit niet alleen betrekking heeft op planschade maar dat in de NRD en MER bij het onderzoek naar alle mogelijke consequenties en gevolgen deze definitie van omwonende gehanteerd dient te worden.

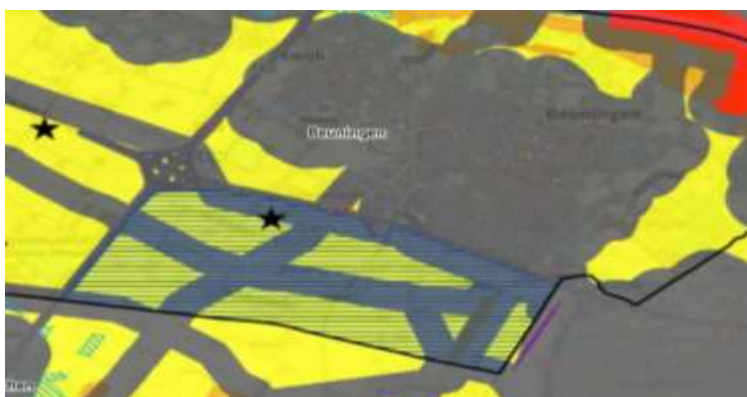
7. Paragraaf 3.1 stelt: Omdat met het project invulling wordt gegeven aan vastgesteld gemeentelijke beleid voor duurzame energie (Raadsvoorstel Advies Gebiedsraad Locatieplan grootschalige opwerk Zon en Wind, 2019), wordt in de MER-alternatieven geen onderzoek verricht naar overige vormen van opwekking van duurzame energie.

Het plan voorziet naast plaatsing van windturbines sowieso (en nog los van b.v. toepassing geothermie) in de aanleg van zonneparken. Los van de precieze verhouding zal het aandeel zonneparken substantieel zijn en ten minste vele tientallen hectares beslaan.

Tegenwind vindt dat de aanleg van zonneparken in het MER onderzoek opgenomen moet worden.

8. Paragraaf 3.2.2 stelt: Vervolgens heeft de Gebiedsraad een vervolgproces doorlopen waaruit is gebleken dat locaties ten zuiden van de N322 en de A73 op basis van beschikbare gebieden het meest logische lijken. Achterliggende gedachte daarbij was dat ten zuiden van N322 en A73 relatief weinig mensen wonen, en zodoende de overlast voor de omgeving zo veel mogelijk beperkt kan worden.

Dit gaat voorbij aan het gegeven dat aan de noordkant van de A73 en ten zuiden van de N322 op zeer geringe afstand van het zoekgebied woonkernen liggen (Heuve, Ewijk, Bergharen). Het lijkt wellicht de “meest logische” locatie, maar dat is het volstrekt niet. Tevens is een gebied dat al aangewezen was als locatie voor windturbines in het geheel niet meer beschouwd, namelijk het paarse gebied bij de ARN. Zie uitsnede uit Fig. 2 paragraaf 2.3.

Tegenwind vindt dat het zoekgebied onzorgvuldig is gekozen en er ten onrechte gesteld wordt dat er ten opzichte van het zoekgebied relatief weinig mensen wonen. Tegenwind vindt dat ook andere zoekgebieden moet worden meegenomen in de NRD en de MER en het zoekgebied moet worden uitgebreid met het gebied rond de zandwinplas Nederzand, het gebied ten noorden van de N322 en het gebied op en bij de ARN.

9. Paragraaf 3.2.2 stelt: Aantal geluidsgevoelige objecten binnen 500 en 1000 meter van het locatiealternatief.

Dit beoordelingscriterium is niet passend genoeg voor turbines van 250m tiphoogte. De leefomgeving wordt ten minste tot op 2500 meter negatief beïnvloed door deze windturbines. De notitie zelf spreekt over 12x de rotordiameter. Ook via deze norm, uitgaande van een gemiddelde rotordiameter van ruim 200m bij molens van 250m hoog, is een zone van 2500m de minimale omvang.

Tegenwind vindt dat m.b.t. het aspect leefomgeving het beoordelingscriterium uitgebreid moet worden met een extra norm van 2500m; dus: 500, 1000 en 2500m.

10. Paragraaf 3.2.2 stelt: Het MER zal op formele wijze deze gedachtegang onderbouwen.

Deze stelling is suggestief en getuigt van vooringenomenheid en sturing m.b.t. het onderzoek. Het onderzoek dient objectief en onafhankelijk plaats te vinden. Deze stelling suggereert dat er toegewerkt wordt naar een vooraf bepaalde conclusie.

Tegenwind vindt dat de NRD en MER objectief en onafhankelijk dienen te zijn en de gemeente Beuningen dit dient te verzekeren door zich te onthouden van sturende en suggestieve stellingname in de NRD in welke vorm dan ook. Tegenwind vindt dat de gemeente zich tot het uiterste moet inspannen om iedere vorm van vooringenomenheid en beïnvloeding van de onderzoeksresultaten te vermijden en voorkomen.

11. Paragraaf 3.2.2 stelt: Aspect leefomgeving in tabel 1. Aantal geluidsgevoelige objecten binnen 500 en 1000 meter van het locatiealternatief.

Er is geen criterium opgenomen van het aantal objecten dat potentieel last heeft van slagschaduw en horizonvervuiling en/of hinderlijke schitteringen van ronddraaiende wieken.

Tegenwind vindt dat het aantal objecten binnen 2500m met last van slagschaduw en overige hinder opgenomen moet worden als beoordelingscriterium.

12. Paragraaf 3.2.2 stelt: De aspecten bodem, water, archeologie en cultuurhistorie zijn vanwege het detailniveau van het planMER niet onderscheidend, mede omdat scoring op deze thema's sterk afhankelijk is van de exacte inrichting van een locatie. Deze aspecten worden daarom niet meegenomen in de beoordeling van de locatiealternatieven.

Wij maken bezwaar tegen deze redenering om de genoemde aspecten niet mee te nemen in het onderzoek. Op basis van deze redenering worden zeer belangrijke beoordelings- en haalbaarheidsaspecten buiten de beoordeling van de locatiealternatieven gehouden. In ieder geval zijn er cultuurhistorische en landschappelijke redenen om nader onderzoek te doen, bij een zo'n massieve inbreuk in het landschap zoals ook b.v. door Stichting Het Geldersch Landschap per brief van 4 maart 2019 aan de gemeente Beuningen is aangegeven. Daarnaast vinden wij dat ook andere alternatieve locaties in het onderzoek betrokken dienen te worden waarbij deze aspecten van belang zijn.

Tegenwind vindt dat de aspecten bodem, water, archeologie en cultuurhistorie integraal deel uit maken van het onderzoek en de beoordeling van de locatiealternatieven.

13. Paragraaf 3.3 stelt: Andere aspecten die het ontwerp van realistische alternatieven beïnvloeden zijn: woningen (naast andere aspecten)

In een toelichting moet staan wat voor soort beïnvloeding aan de orde is. Dit is naast geluid en slagschaduw ook de hinder door schittering op en draaien van de wieken als ook de vermindering van waarde van de woningen in de nabijheid van windturbines. Volgens de universiteit Groningen doet zich de waardevermindering voor tot op een afstand van zeker 2500m (10x de tiphoogte).

Tegenwind vindt dat er bij “woningen” een toelichting opgenomen moet worden welke typen beïnvloeding het zijn alsmede dat ook andere vormen van hinder en planschade toe worden gevoegd als element van beïnvloeding.

14. Paragraaf 3.3.1 stelt dat de molens die onderzocht worden zullen aanhaken bij de meest moderne technieken en qua maat en schaal aansluiten bij de huidige generatie moderne windturbines.

Bosch & van Rijn heeft in hun presentatie aan de commissie ruimte van 10 september 2019 de volgende zaken benoemd ten aanzien van windturbines:

- Grotere windturbines zijn nog niet commercieel verkrijgbaar, maar wel in de ontwerpfase.
- Voldoen aan de norm betekent niet dat er geen hinder optreedt.
- Verschil tussen fabrikanten is groter dan verschil tussen kleine en grote windturbines.
- Te bouwen type nog niet bekend ten tijde van vergunningaanvraag.
- Bepaalde detailonderzoeken en –berekeningen worden aangeleverd nadat definitieve windturbine gekozen is.

Tegenwind vindt dat er vóóraf duidelijkheid moet zijn m.b.t. fabrikant en type windturbines zodat de NRD en MER op basis daarvan uitgevoerd worden om tot objectieve en betrouwbare uitkomsten te komen.

15. Paragraaf 4.3 stelt: Overigens betekent het feit dat getoetst wordt aan de wettelijke norm niet dat er geen bovenwettelijke mitigatie toegepast kan worden om slagschaduw verder te beperken dan wettelijk verplicht. Dergelijke bovenwettelijke eisen vallen buiten de reikwijdte van het MER.

De norm van 0-uren is afgesproken met de gemeenteraad. Het is belangrijk deze norm mee te nemen in de MER

Tegenwind vindt dat in het rapport opgenomen moet worden dat uitgegaan wordt van 0-uren slagschaduw zoals afgesproken in de gemeenteraad.

16. Paragraaf 5.3 stelt: Indien nodig wordt in het MER inzicht gegeven in de benodigde stilstand – en de daarmee gederfde energieopbrengst – om aan een schaduwduur van maximaal 5:40 uur per jaar en aan een duur van maximaal 0 uur per jaar te voldoen.

Tegenwind vindt dat in de MER inzicht gegeven moet worden in de benodigde stilstand om aan de maximale schaduwduur van maximaal 5:40 per jaar en maximaal 0 uur per jaar te voldoen (en dus niet alleen “inden nodig”).

17. Voorts ontbreekt de insteek om onderzoek te doen naar de cumulatieve effecten van andere voor de omwonenden (en dieren) bestaande hinder veroorzakende bronnen.

Tegenwind vindt dat in de MER onderzoek gedaan moet worden naar de cumulatieve effecten van bestaande bronnen van hinder.